

EUROPOS PARLAMENTAS

2004

2009

Plenarinio posėdžio dokumentas

16.4.2009

B6-0192/2009

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas uždavus klausimus, į kuriuos atsakoma žodžiu B6-0489/2008 ir B6-0494/2008

pagal Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 5 dalį

pateikė Gérard Deprez

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu

dėl kasmetinių diskusijų dėl 2008 m. pasiektos pažangos kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę (ES sutarties 2 ir 39 straipsniai)

Europos Parlamento rezoliucija dėl kasmetinių diskusijų dėl 2008 m. pasiektos pažangos kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę (ES sutarties 2 ir 39 straipsniai)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į ES sutarties 2, 6 ir 39 straipsnius ir į EB sutarties 13, 17–22, 61–69, 255 ir 286 straipsnius, kurie yra esminis teisinis pagrindas ES ir Bendrijos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvei plėtoti,
- atsižvelgdamas į klausimus žodžiu Tarybai (B6-0489/2008) ir Komisijai (B6-0494/2008), dėl kurių diskutuota 2008 m. gruodžio 17 d. plenariniame posėdyje¹,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 5 dalį,

A. kadangi praėjus dešimčiai metų po Amsterdamo sutarties įsigaliojimo:

- toli pažengta plėtojant ES teisingumo, laisvės ir saugumo acquis, taigi patvirtintas valstybių narių sprendimas kuo labiau įtraukti Europos Sąjungos institucijas į šios srities politikos kūrimo procesą siekiant, kad Sąjungos piliečiams būtų užtikrinta laisvė, saugumas ir teisingumas,
- remiantis Eurobarometro periodinėmis apklausomis, dauguma ES piliečių vis labiau jaučia pridėtinę ES lygmeniu vykdomos veiklos vertę palyginti su tik nacionaliniu lygmeniu vykdoma veikla, o du trečdaliai piliečių pritaria ES lygmens veiksams, kuriais propaguojamos ir ginamos pagrindinės teisės (įskaitant vaikų teises) ir kovojama su organizuotu nusikalstamumu bei terorizmu, ir tik 18 proc. mano, kad ES lygmens veiksmai neduoda jokios papildomos naudos,

B. kadangi minėtieji teigiami veiksniai negali atsverti:

- ES sprendimų priėmimo procesui vis dar būdingo teisinio silpnumo ir sudėtingumo, ypač kai tai susiję su policijos ir teismų bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, kuriam stinga tinkamos demokratinės ir teisminės kontrolės ES lygmeniu,
- daugumos valstybių narių nenoro stiprinti politiką, susijusią su pagrindinėmis ir pilietinėmis teisėmis; be to, panašu, kad, siekiant vengti vadovavimosi dvigubais standartais toje pačioje valstybėje narėje, vis svarbiau skirti daugiau dėmesio ne tik tarpvalstybinėms byloms,
- tebesančio poreikio toliau vystyti ir teisingai įgyvendinti bendrą ES imigracijos ir prieglobsčio politiką, kurios įgyvendinimas atsilieka nuo grafiko, dėl kurio susitarta pagal Hagos programą ir Europos imigracijos ir prieglobsčio paktą,

¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+PV+20081217+ITEM-014+DOC+XML+V0//LT>

- sunkumų, su kuriais Komisija susiduria užtikrindama punktualų ir teisingą daugelio neseniai priimtų Bendrijos teisės aktų įgyvendinimą, tvarkydama didžiulius korespondencijos ir skundų srautus bei susidorodama su didėjančiu darbu su bylomis dėl pažeidimų krūviu,
- būtinybės labiau įtraukti Europos Parlamentą ir nacionalinius parlamentus į tikrojo ES teisės aktų vietos poveikio vertinimą,
- vis dar nepakankamai išplėto pilietinės visuomenės ir suinteresuotų subjektų tinklo kiekvienoje iš teisingumo, laisvės ir saugumo erdvės politikos sričių; verta pastebėti, kad tik visai neseniai valstybių narių teisingumo ministrai nusprendė sukurti tinklą, skirtą jų nacionalinių teisės aktų daugiašaliam stiprinimui užtikrinti, o tai turėtų būti daroma ir kitose teisingumo, laisvės ir saugumo erdvės srityse,
- fakto, kad net ES agentūrų bendradarbiavimas vystomas lėtai, o didėjant skaičiui kitų institucijų, skirtų operatyvinėms užduotims ES lygmeniu vykdyti, padėtis gali tapti dar sudėtingesnė,

C. kadangi būtina priminti, kad:

- Parlamentui patvirtinus savo 2008 m. rugsėjo 25 d. rezoliuciją dėl kasmetinių diskusijų dėl 2007 m. pasiektos pažangos kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę¹ ir po 2008 m. gruodžio mėn. plenarinio posėdžio metu vykusią diskusijų dėl pagrindinių teisių apsaugos Europos Sąjungoje ir dėl teisingumo, laisvės ir saugumo erdvės pažangos, Taryba ir Komisija ir toliau laikosi atsargios pozicijos,
- nacionaliniai parlamentai pritarė visapusiškesniam parlamentų bendradarbiavimui, ypač teisingumo, laisvės ir saugumo erdvės srityje, ir tai rodo jų indėlis į bendrąsias diskusijas, taip pat į diskusijas konkrečiais klausimais, pvz., dėl ES skaidrumo taisyklių persvarstymo, dėl 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2002/475/TVR dėl kovos su terorizmu², dėl naujojo ES teisės akto dėl keleivio duomenų įrašo³, dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimų narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje⁴ įgyvendinimo, dėl 2003 m. sausio 27 d. Tarybos direktyvos 2003/9/EB, nustatančios minimalias normas dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo,⁵ vertinimo ir dėl teismų bendradarbiavimo baudžiamaisiais ir civiliniais klausimais įgyvendinimo,

1. ragina valstybes nares, kurios dar neratifikavo Lisabonos sutarties, kuo skubiau tai padaryti, kadangi remiantis šia sutartimi būtų užpildytos svarbesnės teisingumo, laisvės ir saugumo erdvės politikos spragos, t. y.:

- būtų sukurta nuoseklesnė, skaidresnė ir teisiškai pagrįsta sistema,

¹ Priimti tekstai, P6_TA(2008)0458.

² OL L 164, 2002 6 22, p. 3.

³ Pasiūlymas dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl keleivio duomenų įrašo naudojimo teisėsaugoje (COM(2007)0654).

⁴ OL L 158, 2004 4 30, p. 77.

⁵ OL L 31, 2003 2 6, p. 18.

- būtų sustiprinta pagrindinių teisių apsauga įpareigojant laikytis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos¹ (Chartijos) nuostatų ir sudarant sąlygas ES tapti Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos šalimi,
- būtų suteikta daugiau galių Sąjungos piliečiams ir pilietinei visuomenei įtraukiant juos į teisėkūros procesą ir numatant jiems daugiau galimybių kreiptis į Europos Bendrijų Teisingumo Teismą (ETT),
- Europos Parlamentas ir nacionaliniai parlamentai būtų įtraukti į ES politikos vertinimą, taigi Europos ir nacionalinės administravimo institucijos būtų labiau atskaitingos;

2. ragina Europos Vadovų Tarybą, Tarybą ir Komisiją:

- a) oficialiai įtraukti naujai išrinktą Europos Parlamentą į kitos daugiametės teisingumo, laisvės ir saugumo erdvės programos 2010–2014 m. tvirtinimą, kadangi išgaliojus Lisabonos sutarčiai Taryba ir Parlamentas turėtų labiausiai dalyvauti įgyvendinant šią programą pagal bendro sprendimo procedūrą; atsižvelgiant į tai, kad ši daugiametė programa taip pat turėtų būti gerokai platesnio užmojo negu siūloma Tarybos ateities grupių ataskaitose, būtina įtraukti ir nacionalinius parlamentus, kadangi jie turėtų atlikti esminį vaidmenį nustatydami prioritetus ir įgyvendindami juos nacionaliniu lygmeniu;
- b) skirti daugiau dėmesio būsimajai daugiametei programai, o pirmiausia – siekiui gerinti pagrindines ir pilietines teises, kaip neseniai rekomendavo Parlamentas², t. y. išsamiau suformuluoti Chartijoje išdėstytus tikslus ir principus, kuriuos institucijos paskelbė 2000 m. Nicoje ir pakartojo 2007 m. gruodžio 12 d. Lisabonoje;

3. mano, kad Komisijai derėtų nedelsiant:

- a) skubiai imtis iniciatyvų piliečių teisių, pvz., teisės į duomenų apsaugą, diplomatinę ir konsulinę apsaugą bei laisvės judėti ir pasirinkti gyvenamąją vietą, apsaugai sustiprinti;
- b) kuriant konsultavimosi priemones ir remiant suinteresuotų subjektų tinklus parengti priemones, skirtas užtikrinti aktyvesniam piliečių dalyvavimui nustatant Sąjungos pilietybės turinį,
- c) pateikti visapusiškai išplėtotą ES priemonių programą, kurią taikant būtų stiprinamos atsakovo procedūrinės teisės ir ikiteisminiu bei poteisminiu etapais būtinos garantijos, ypač kai jos susijusios su atitinkamoje šalyje gyvenančiais jos pilietybės neturinčiais asmenimis, ir apskritai numatyti Europos baudžiamojo teisingumo ir saugumo priemonių patikrą piliečių teisių apsaugos požiūriu;

¹ Chartijos tekstas:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:303:0001:0016:LT:PDF> I ai kinimai:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:303:0017:0035:LT:PDF>

² Žr. 2009 m. sausio 14 d. EP rezoliuciją dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje 2004–2008 m. (Priimti tekstai, P6_TA(2009)0019).

- d) nuolat rinkti ir platinti visus svarbius neutralius duomenis apie pagrindines teisingumo, laisvės ir saugumo erdvės politikos sritis, pvz., apie migracijos srautus, organizuoto nusikalstamumo, ypač terorizmo, raidą (žr. Europolo parengtą ES organizuoto nusikalstamumo grėsmių įvertinimą (OCTA) ir ataskaitą dėl terorizmo padėties ir tendencijų Europos Sąjungoje (TE-SAT));
- e) kuo skubiau pristatyti atidėliojamas teisės priemones dėl kitų trečiųjų šalių darbuotojų „ES mėlynosios kortelės“ kategorijų, pvz., sezoninių darbuotojų, bendrovės viduje perkeliamų darbuotojų, darbo užmokestį gaunančių praktikantų, taip pat dėl FRONTEX įgaliojimų; be kita ko, užtikrinti, kad FRONTEX turėtų pakankamai išteklių savo tikslams pasiekti ir visapusiškai informuotų Parlamentą apie derybas su trečiosiomis šalimis dėl susitarimų imigracijos klausimais;
- f) numatyti Europos vidaus saugumo politiką, kuri papildytų nacionalinius saugumo planus, kad Sąjungos piliečiai ir nacionaliniai parlamentai susidarytų aiškų įspūdį apie ES veiksmų pridėtinę vertę; ypač stiprinti ES kovos su tam tikrų rūšių organizuotu nusikalstamumu, pvz., su elektroniniais nusikaltimais, su prekyba žmonėmis, su vaikų lytiniu išnaudojimu ir su korupcija, politiką ir imtis efektyvių veiksmų bei siekti apčiuopiamų rezultatų pasitelkiant visas turimas bendradarbiavimo priemones, be kita ko, imtis veiksmų siekiant priimti teisėkūros priemonę, skirtą tarptautinių nusikalstamų organizacijų finansinio turto ir nuosavybei konfiskuoti ir panaudoti socialiniams tikslams;
- g) toliau visais teismo proceso etapais įgyvendinti teisinių sprendimų abipusio pripažinimo principą civilinio ir baudžiamojo teisingumo srityse, ypač kai tai susiję su baudžiamuoju teisingumu, siekiant parengti Europos įrodymų pripažinimo ir abipusio priimtumo sistemą laikantis didžiausios pagarbos pagrindinėms teisėms;
- h) papildyti abipusio pripažinimo plėtrą įvairiomis abipusio pasitikėjimo stiprinimo priemonėmis, ypač atliekant tam tikrą materialinės ir procedūrinės baudžiamosios teisės ir procedūrinių teisių derinimą, gerinant abipusį teisingumo sistemų veiklos vertinimą ir abipusio pasitikėjimo didinimo metodus, pvz., rengiant daugiau teisėjams skirtų mokymų ir remiant tinklų plėtrą;
- i) parengti skaidrią ir veiksmingą teisingumo, laisvės ir saugumo erdvės ES išorės strategiją, kuri būtų grindžiama patikima politika, ypač tų sričių, kurios priskiriamos išskirtinei Bendrijos kompetencijai, pvz., readmisijos susitarimų, išorės sienų apsaugos ir vizų politikos sričių politika (kaip ir JAV vizų režimo netaikymo klausimu);
- j) paraginti Tarybą nuolat konsultuotis su Parlamentu, taip pat ir sudarant tarptautinius susitarimus dėl teismų ir policijos bendradarbiavimo baudžiamaisiais klausimais, kadangi dabartinis Tarybos atsisakymas tai daryti prieštarauja lojalaus bendradarbiavimo ir ES demokratinės atskaitomybės principui; be kita ko, ragina Komisiją pateikti kriterijus, kuriais vadovaujamosi būtų kuriama tinkama Europos susitarimų su trečiosiomis šalimis dėl abipusės teisinės pagalbos ar ekstradicijos nagrinėjant baudžiamąsias bylas sudarymo politika, laikantis ES piliečių ir atitinkamos trečiosios šalies piliečių vienodo traktavimo principo;

- k) nustatyti specialius teisės aktus, pagal kuriuos visiems Sąjungos piliečiams būtų teikiama diplomatinė ir konsulinė pagalba neatsižvelgiant į tai, ar atitinkama valstybė narė atstovaujama trečiosios šalies teritorijoje;
- l) pateikti naujus pasiūlymus siekiant vykdyti ETT sprendimus dėl pagrindinių teisių apsaugos fizinių ir juridinių asmenų lėšų įšaldymo atvejais, taip pat atsižvelgiant į ETT sprendimus, susijusius su asmenims, nurodytais 2008 m. liepos 15 d. Tarybos sprendime 2008/583/EB, įgyvendinančiame Reglamento (EB) Nr. 2580/2007 dėl specialių ribojančių priemonių, taikomų tam tikriems asmenims ir subjektams siekiant kovoti su terorizmu, 2 straipsnio 3 dalį,¹ be kita ko, bylose T-284/08 *PMOI prieš Tarybą* ir T-256/07 *PMOI prieš Tarybą*;
- m) stiprinti valstybių narių administravimo institucijų abipusį pasitikėjimą ir solidarumą, t. y.:
- bendradarbiaujant su Europos Taryba nustatyti aukštesnius bendradarbiavimo teisingumo srityje² ir policijos bendradarbiavimo kokybės standartus,
 - stiprinti ir demokratinti tarpusavio vertinimo priemones, kurios jau numatytos vykdant bendradarbiavimą Šengeno klausimais ir kovojant su terorizmu,
 - papildyti valstybių narių tarpusavio vertinimo ir pagalbos modelį, numatytą bendradarbiavimo Šengeno klausimais visose teisingumo, laisvės ir saugumo erdvės politikos srityse tikslu (pvz., migracijos ir integracijos politikai, taip pat siekiant įgyvendinti kovos su terorizmu ir radikalėjimo programas), kai tai susiję su kitų valstybių narių arba su trečiųjų šalių piliečiais,
- n) užtikrinti didesnę šiuo metu veikiančių ir būsimų ES agentūrų, pvz., Europolo, Eurojusto, FRONTEX ir CEPOL, bendradarbiavimą ir sąveiką, kadangi šios institucijos turėtų siekti daugiau nei jų vykdomas ribotas ir nekonkretus bendradarbiavimas ir užmegzti glaudesnius ryšius su atitinkamomis nacionalinėmis tarnybomis, patenkindamos aukštesnių veiksmingumo ir saugumo standartus ir būdamos labiau atskaitingos Europos Parlamentui ir nacionaliniams parlamentams;
- o) toliau vystyti ir nuolat stiprinti bendrą Sąjungos sienų valdymo politiką, kartu pabrėždamas poreikį kuo skubiau nustatyti bendrą Sąjungos sienų strategijos struktūrą, taip pat būdus, kuriais visos susijusios programos ir projektai turėtų sąveikauti ir veikti kaip visuma, siekiant optimizuoti jų tarpusavio sąsajas ir išvengti dubliavimo ar nenuoseklumo;
4. ragina Komisiją dėti visas būtinas pastangas siekiant užbaigti atitinkamus projektus ir užtikrinti, kad Vizų informacinė sistema (VIS) ir antrosios kartos Šengeno informacinė sistema (SIS II) galėtų kuo greičiau pradėti veikti;
5. Komisijai rekomenduoja pirma laiko nepateikinti teisėkūros pasiūlymų diegti naujas

¹ OL L 188, 2008 07 16, p. 21.

² Europos Parlamento rekomendacija Tarybai dėl baudžiamojo teisingumo kokybės ir baudžiamosios teisės derinimo valstybėse narėse (OL C 304 E, 2005 12 1, p. 109).

sistemas, ypač Atvykimo ir išvykimo sistemą (angl. Entry/Exit System), kol VIS ir SIS II neįdiegtos ir nepradėjo veikti; ragina įvertinti, ar tokia sistema iš tiesų reikalinga, atsižvelgiant į tai, kad ji akivaizdžiai dubliuotųsi su jau veikiančiomis sistemomis; mano, kad itin svarbu apsvarstyti būtinus veikiančių sistemų pakeitimus ir pateikti deramą viso proceso tikrųjų sąnaudų įvertinimą;

6. ragina Komisiją įtraukti į savo pasiūlymą dėl daugiametės programos pirmiau nurodytas rekomendacijas, taip pat rekomendacijas, kurias Parlamentas pateikė savo minėtoje 2008 m. rugsėjo 25 d. rezoliucijoje ir šiose rezoliucijose:
 - 2009 m. sausio 14 d. rezoliucijoje dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje 2004–2008 m.¹,
 - 2009 m. balandžio 2 d. rezoliucijoje dėl su Europos pilietybe susijusių problemų ir perspektyvų²,
 - 2007 m. rugsėjo 27 d. rezoliucijoje dėl 2000 m. birželio 29 d. Direktyvos 2000/43/EB, įgyvendinančios vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės, taikymo³,
 - 2009 m. kovo 10 d. rezoliucijoje dėl kitų Europos Sąjungos sienų valdymo etapų ir panašios trečiųjų šalių patirties⁴,

taip pat

 - 2009 m. kovo 10 d. rezoliucijoje dėl būsimosios bendros Europos prieglobsčio sistemos ateities⁵;

7. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.

¹ Priimti tekstai, P6_TA(2009)0019.

² Priimti tekstai, P6_TA(2009)0204.

³ OL C 219 E, 2008 8 28, p. 317.

⁴ Priimti tekstai, P6_TA(2009)0085.

⁵ Priimti tekstai, P6_TA(2009)0087.